

Türk İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Konularının Öğretimi Üzerine Yapılan Tezlerin Analizi

Selahattin KAYMAKCI

Gazi Üniversitesi

Harun ER

Gazi Üniversitesi

KAYMAKCI, Selahattin, Harun ER, Türk İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Konularının Öğretimi Üzerine Yapılan Tezlerin Analizi. *CTAD* Yıl 5, Sayı 9 (Bahar 2009), 165-180.

Türk İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük konuları ülkemiz eğitim sistemi içerisinde ilköğretimden yükseköğretime uzanan çizgide, çeşitli dersler adı altında yerini almıştır. Ancak ilgili literatür incelendiğinde Türk İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük alanının öğretime yönelik çalışmaların istenilen düzeyde olmadığı görülmektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı Türk İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük konularının öğretimi üzerine yapılan tezlerin konu ve yöntem açısından durumunu ortaya koymaktır. Araştırmada 30 adet tez incelenmiştir. Araştırma sonucunda alan öğretimiyle ilgili olarak hazırlanan tezlerin genel itibarıyla konu ve yöntem açısından zenginlik taşıdığı görülmektedir. İncelenen tezlerde konu açısından en fazla öğretim yöntemi uygulamalarının ön plana çıktığı; yöntem açısından ise en fazla betimsel yöntemin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler. Türk İnkılâp Tarihi, Atatürkçülük, İnkılâp Tarihi Dersinin Öğretimi, İnkılâp Tarihi Dersinin Öğretim Yöntemi üzerine Bilim uzmanlığı ve doktora tezleri, Modern Türk tarihinin öğretiminin yöntem sorunları.

KAYMAKCI, Selahattin, Harun ER, An Analysis of the Dissertations on the Teaching of History of Turkish Revolution and Kemalism. *CTAD* Year 5, Issue 9 (Spring 2009), 165-180.

From the primary education to the higher one History of Turkish Revolution and Kemalism as a course in curriculum existed in all level of Turkish national education system. But the literature on this issue that is the researches about the problems covering how to effectively teach the history of Turkish Revolution and Kemalism aren't sufficient. Then this article aimed to examine the MA and Ph. dissertations' about intruction of the History of Turkish Revolutipon and Kemalism and its

teaching problems in terms of the issues of the course and their methods. It appeared that the dissertations' did not vary in terms of their issues of the item and their methods. In addition to this, it determines that the most frequently these dissertations focused on methodical issues.

Key words: History of Turkish Revolution, Kemalism, Curriculum of course of history of Turkish Revolution, MA and Ph. dissertations' on the teaching of Turkish Revolution History and Kemalism, Methodical problems of teaching modern Turkish history.

Giriş

Yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nde siyasî, sosyal ve ekonomik alanlarda olduğu gibi eğitim alanında da çeşitli reformlar yapılmıştır. Devrim ilkelerine bağlı gençler yetiştirmeye ve devrimin ortaya koyduğu düşünce sistemini korumaya ve geniş kitlelere aktarmaya özel önem veren Cumhuriyetin kurucuları, "Tanzimat devrinin beceremediği, meşrutiyet devrinin başaramadığı inkılâpları yürütecek elemanları yetiştirmek" amacıyla eğitim-öğretim faaliyetlerine önem vermişler, bu bağlamda yeni dersler okutmayı kararlaştırmışlardır.¹ Bu derslerden biri de *İnkılâp Tarihi* dersidir.

İnkılâp Tarihi dersinin ortaya çıkmasını gerektiren üç önemli neden olduğu ileri sürülmektedir. Bunlardan ilki 1930'lu yıllarda yeni bir anlayışla, yeniden kurgulanmaya başlayan tarih biliminin bir parçası olarak ortaya çıkan İnkılâp Tarihi düşüncesidir. İkinci neden; İnkılâp Tarihi'nin vatandaşlık eğitiminin bir parçası olarak düşünülmesinden kaynaklanan işlevidir. Üçüncü neden ise; İnkılâp Tarihi disiplinin uluslararası düzeyde karşılaştırmalı bir Devrim Tarihi olarak sunulması; diğer bir anlatımla farklı ulusların devrim hareketleri ve çağdaş siyasal akımlarla Türk devrimini karşılaştırarak, genç kuşakların yeni rejimi benimsemelerini sağlama düşüncesidir.²

İnkılâp Tarihi derslerinin ortaya çıkışında inkılâp devrini yaşamış, o devri hazırlamış insanların ruhunda en kuvvetli veri unsuru olan sıcaklığı ve heyecanı, ulusal çalışma hayatının kurucuları olarak Türk nesillerine aşlamak ve onları inkılâp prensipleriyle yetiştirip göreve hazırlama ihtiyacının olduğu da belirtilmektedir.³ Ayrıca dersin ortaya çıkışında Sosyalizm ile 'Nasyonal Sosyalizmden etkilenen ve Liberalizm'e karşı olan Kadrocuların Türk

¹ Sadık Erdaş, "Atatürk'ten Günümüze "Türk İnkılâp Tarihi" Derslerine Genel Bir Bakış", *Türk Eğitim Sisteminde Atatürkçülük ve Cumhuriyet Tarihi Öğretimi*, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara, 2006, s.10-11.

² Mustafa Safran, "İnkılâp Tarihi Öğretimine Yaklaşım Sorunları", *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 18, Sayı 3, Ankara, 1998, s. 7-9.

³ Murat Hatipoğlu, "Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihinin Amaç ve Kapsamı", *Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi'nde Yöntem Arayışları*, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara, 2004, s. 21.

İnkılâbı'nın ideolojisini oluşturmak için yaptıkları bilimsel çalışmaların rolü de büyüktür.⁴

İnkılâp Tarihi derslerinin öğretilmeye başlanması 1925 yılına kadar uzanmaktadır. 1925 yılında Ankara Hukuk Mektebi'nde "İhtilâller Tarihi" adıyla yeni bir ders okutulması kararlaştırılmıştır. Bu ders aracılığıyla Türk İnkılâbı'nın özelliklerinin tanıtılıp diğer dünya ülkelerinde yapılan inkılâplarla karşılaştırılarak öğretilmesi amaçlanmıştır. Dersin sistemli olarak okutulmaya başlanması ise 1933 yılında Türk gençlerine Millî Mücadele'yi oluşturan şartlarla Türkiye Cumhuriyeti'nin genel siyasetini öğretmek amacıyla İstanbul Üniversitesi bünyesinde Türk İnkılâp Enstitüsü'nün kurulmasıyla gerçekleşmiştir⁵. Tüm bu gelişmelerin sonucu olarak 1934'te üniversitelerde Devrim Tarihi, diğer bir ifadeyle İnkılâp Tarihi dersi okutulmaya başlanmıştır. İlk ders 4 Mart 1934'te İstanbul Üniversitesi'nde Yusuf Hikmet Bayur tarafından verilmiştir. Bundan sonra İstanbul ve Ankara'da sözkonusu dersi; Türk Devriminin siyasal tarihini Yusuf Hikmet Bayur ve doçent Enver Ziya Karal; Türk Devriminin dünyadaki diğer devrimlerle kıyaslamasını ve dünya devrimleri içerisindeki yerini Mahmut Esat Bozkurt ve doçent Yavuz Abadan; Türkiye'nin ekonomik gelişimini ve ulusal ekonomik politikaları konusundaki girişimleri Yusuf Kemal Tengirşenk, Rüçhan Naci ve bir süre sonra onun ayrılması üzerine doçent Ömer Lütfi Barkan; dünyadaki siyasal partileri, siyasal sistemleri ve Cumhuriyet Halk Partisi'nin bunlar içerisindeki yerini, doğuşunu ve ilkelerini de Recep Peker ve doçent Hıfzı Veldet Velidedeoğlu birlikte yürütmüşlerdir.⁶

Verilen derslerde kaynak olarak inkılâpların gerçekleştirilmesine tanıklık eden kişilerin yanı sıra *Türk Tarihinin Ana Hatları* adlı kitaptan esinlenerek Türk Tarih Tezi doğrultusunda yazılan IV. cildinde Cumhuriyet Tarihi'nin ele alındığı *Tarih* adlı kitaptan da faydalanılmıştır. Bunun yanı sıra *Tarih I*, *Tarih II*, *Tarih III*, *Tarih IV* kitapları ortaöğretimde de istifade edilmiştir. Böylelikle Türk Devrim Tarihi ortaöğretim ve yükseköğretimde zorunlu ders olarak okutulmaya başlanmıştır.

Türk Devrim Tarihi adıyla okutulan İnkılâp Tarihi dersinin 1942 yılından itibaren sistemli bir ders olarak "İnkılâp Tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti Rejimi" adı altında verilmesi kararlaştırılmıştır.⁷ 1942'den 1980'e kadar geçen süreçte

⁴ Temuçin Faik Ertan, *Kadrocular ve Kadro Hareketi (Görüşler, Yorumlar, Değerlendirmeler)*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 1994, s. 87-94. Ali Arslan, "İnkılâp Tarihi ve Tarih Derslerinde Başarı Nasıl Sağlanabilir?", *İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Konularının Öğretimi: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara, 2005, s. 66; Cengiz Dönmez ve Kubilay Yazıcı, *T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Konularının Öğretimi*, Nobel Yayınları, Ankara, 2008, s. 18.

⁵ Mustafa Yılmaz, "İlk Orta ve Yüksek Öğretimde İnkılâp Tarihi Dersleri (Amaç, İçerik, Yöntem ve Değerlendirme Boyutu)", *İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında*, s. 25-26.

⁶ Erdal Aslan, "Devrim Tarihi Ders Kitapları", *Tarih Öğretimi ve Ders Kitapları 1994 Buca Sempozyumu*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 1995, s. 297.

⁷ Aslan, aynı yer.

özetle dersin ana konularına dokunulmamak kaydıyla siyasal iktidarın görüşleri doğrultusunda konu ekleme - çıkarmalarının yapıldığı ve üniversitelerde dersle ilgili konuların araştırılması amacıyla İnkılâp Tarihi Enstitüleri'nin kurulduğu görülmektedir.

İnkılâp Tarihi derslerinin içeriğinde ilk verildiği tarihten günümüze kadar en büyük değişim 1980 askerî müdahalesiyle gerçekleşmiştir. 12 Eylül askerî müdahalesi ileri gelenlerinin “bütün sorunların esası Atatürkçülükten uzaklaşmaktır” teziyle yapmış oldukları girişimleri haklı göstermek yoluna gitmeleri İnkılâp Tarihi derslerinin daha kapsamlı hâle gelmesini sağlamıştır. Programlarda ana sınıftan başlayarak her öğretim kademesinde giderek artan bir ölçüde Atatürk İnkılâpları'nın önemi, anlamı ve bu inkılâplara bağlılığın gereği üzerinde durulması; gençlerin Türk inkılâbına ve anayasamızın başlangıcında ifade edilen Türk milliyetçiliği ilkelerine bağlı yurttaşlar olarak yetişmelerini sağlayıcı öğrenme yaşantılarına geniş yer verilmesi amaçlanmıştır.⁸ Bu çerçevede İnkılâp Tarihi dersi yeniden yapılandırılarak ilköğretimden yükseköğretime uzanan çizgide eğitim-öğretim sürecindeki yerini almıştır. Ayrıca 19 Kasım 1981'de yayınlanan “Atatürk İnkılâp ve İlkelerinin Öğretim Esasları” adlı yönergeyle her dersin İnkılâp Tarihi dersinin amaçlarına hizmet etmesi gerektiği anlayışına dayanan “Atatürkçülükle İlgili Konular” öğretim programlarıyla bütünlüğü sağlanmıştır.⁹

Günümüzde İnkılâp Tarihi dersi ilköğretimin birinci kademesinde 1., 2. ve 3. sınıflarda Hayat Bilgisi; 4. ve 5. sınıflarda Sosyal Bilgiler dersi içerisinde ikinci kademe 8. sınıfta ve ortaöğretim 11. sınıfta müstakil bir ders olarak 1980 yılından sonra düzenlenmiş öğretim programı ve amaçlar doğrultusunda okutulmaktadır. Bunun yanı sıra Atatürkçülükle İlgili Konular başlığı altında öğretim programlarında da yer almaktadır. Üniversite düzeyinde ise YÖK Yasası'ndaki konumu gereği üniversitelerin birinci sınıfında Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi adı altında iki yarıyıl ve haftada 2 saat olmak üzere okutulmaya devam edilmektedir. Ayrıca üniversitelerde Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi alanında lisansüstü düzeyde eğitim veren üniversitelerin ilgili bölümleriyle birlikte Ankara, Atatürk, Boğaziçi, Dokuz Eylül, Hacettepe, İstanbul ve Yeditepe üniversitelerinde bulunan İnkılâp Tarihi Enstitüleri ve çok sayıda üniversitede bulunan Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezleri aracılığıyla lisans ve lisansüstü düzeyde de etkin olarak varlığını sürdürmektedir.¹⁰

⁸ Ahmet Şimşek, “İnkılâp Tarihi Derslerinin Gerekçeli Tarihçesi”, *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 18, Sayı 1, Kırşehir, 2002, s. 7.

⁹ Bahri Ata, “Tarih Pedagojisine Uygun Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Nasıl Olmalıdır?”, *İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında*, s. 75.

¹⁰ Yasemin Doğaner, “Yükseköğretimde Eğitim ve Öğretim Elemanı Yetiştirme Sorunu”, *Türk Eğitim Sisteminde*, s. 181-185.

İnkılâp Tarihi dersinin gelişimi ve alana ilişkin araştırmaların yanı sıra İnkılâp Tarihi dersinin nasıl öğretileceği de önemli bir konudur. Diğer bir ifadeyle İnkılâp Tarihi disiplininin ilgilendiği konuların bireylere önceden belirlenmiş amaçlar doğrultusunda nasıl, hangi araç-gereçler yardımıyla kazandırılacağı ve bu sürecin nasıl değerlendirileceğinin belirlenmesi İnkılâp Tarihi öğretimi doğrudan etkilemektedir. Bu bağlamda ülkemizde İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili olarak 1980–2007 yılları arasında yapılan sempozyum, konferans, toplantı ve çalıştaylar şöyle sıralanabilir:

- 1985'te Ondokuz Mayıs Üniversitesi İnkılâp Tarihi Enstitüsü tarafından düzenlenen sempozyum,
- 1992'de TED tarafından düzenlenen "Ortaöğretim Kurumlarında İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Öğretimi ve Sorunları Sempozyumu",
- 1994'te Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi tarafından düzenlenen "Tarih Öğretimi ve Ders Kitapları Sempozyumu",
- 1997'de YÖK ve Ankara Üniversitesi tarafından düzenlenen "Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersi Yöntem Bilim Semineri",
- 1997'de Üniversite Öğretim Üyeleri Derneği tarafından İstanbul Teknik Üniversitesi'nde düzenlenen "İnkılâp Tarihi Dersleri Nasıl Okutulmalı?" toplantısı,
- 1998'de Hacettepe Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü'nün düzenlediği "Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi'nde Yöntem Arayışları" semineri,
- 2004'te Talim ve Terbiye Kurulu Ortaöğretim Programlarını Değerlendirme Çalıştayı ile Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Taslak Programı Çalıştayı Raporu¹¹,
- 2005 yılında Atatürk Araştırma Merkezi tarafından düzenlenen "İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Konularının Öğretimi: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri" adlı sempozyum,
- 2005 yılında Hacettepe Üniversitesi'nde düzenlenen "Türk Eğitim Sisteminde Atatürkçülük ve Türkiye Cumhuriyeti Öğretimi" adlı sempozyum,
- 2006 yılında Yeditepe Üniversitesi'nde düzenlenen "21. Yüzyıl Başında Kemalizm; Anlaşılması ve Anlatılmasındaki Sorunlar" adlı sempozyum.

İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili olarak yapılan çalışmalar bunlarla sınırlı değildir. Günümüzde İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili olarak öğretim programlarında geliştirme çalışmaları yapılmaktadır. İnkılâp Tarihi öğretimi

¹¹ Ata, agm., s. 74-75.

çerçevesinde Atatürkçülükle ilgili konuların ilköğretim 1–8. sınıflar arasında yatay ve dikey dağılımının öğrenci düzeylerine ve programların konularına göre yapıldığı görülmektedir.¹² Bu çerçevede özellikle ilköğretimin I. kademesinde Atatürkçülük konularının olgusal bilgilerin didaktik bir biçimde aktarılması yerine Atatürk'ün kişilik özellikleri, üstün nitelikleri ve Türk milletinin lideri olması gibi konulara yer verilmiştir.¹³ Ayrıca ilköğretim 8. sınıfta okutulan İlköğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük dersi öğretim programı geliştirilerek pilot çalışmaları yapılmış ve 2008–2009 eğitim-öğretim yılından itibaren tüm Türkiye genelinde uygulanmaya başlanmıştır. Ortaöğretimde ise Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük programını geliştirme çalışmaları yapılmış ve pilot çalışmaları devam etmektedir. Bu doğrultuda yükseköğretimde de Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi öğretim programıyla ilgili çeşitli düzenlemeler yapılacağı düşünülmektedir.¹⁴

İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili olarak yapılan çalışmaların diğer bir boyutunu ise İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili olarak yapılan yüksek lisans ve doktora tezleri oluşturmaktadır. İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili olarak yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin genel olarak eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılmasıyla alan eğitime vermeye başlanan önemin bir sonucu olarak sayıca artmaya başladığı görülmektedir. Ancak ilgili literatür tarandığında bu tezlerin nitelik açısından (konu ve yöntem) bir değerlendirilmesinin yapılmadığı görülmektedir. Bu durumun ileride yapılacak olan tezlerin nitelik olarak daha önce yapılanlara benzemesi veya aynı konuların farklı yerlerde tekrar edilmesi riskini ortaya çıkaracağı açıktır. Bu bağlamda İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili olarak yapılan tezlerin nitelik açısından bilimsel olarak tespit edilmesinin bu alanda bulunan eksikliğin giderilmesine katkı yapacağı ve gelecekte yapılacak araştırmalara kaynaklık edeceği düşünülerek bu araştırma gerçekleştirilmiştir.

Bu araştırmanın amacı, Türk İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük konularının öğretimi üzerine yapılan tezlerin konu ve yöntem açısından durumunu ortaya koymaktır. Araştırmayla iki soruya cevap aranmıştır; Türk İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük konularının öğretimiyle ilgili olarak hangi konularda bilim uzmanlığı ve doktora seviyelerinde tezler hazırlanmış ve Türk İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük konularının öğretimiyle ilgili olarak yapılan bu tezlerde hangi yöntemler kullanılmıştır?

¹² Bahri Ata, "Sosyal Bilgiler Öğretim Programı", *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi Yapılandırma Bir Yaklaşım*, Cemil Öztürk (Ed.), Pegem A Yayınları, Ankara, 2006, s. 78.

¹³ Gülin Karabağ, "Hayat Bilgisi Öğretim Programı", *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi*, s. 639.

¹⁴ Dönmez, Yazıcı, *age.*, s. 19.

Yöntem

Araştırmada literatür taramasından yararlanılmıştır. Literatür taraması herhangi bir alanla ilgili olarak yapılmış eserleri belirli bir sistematığe göre toplayıp inceleme yöntemi olarak ifade edilmektedir. Araştırmada literatür taramasının kullanılma nedenlerini literatür taramasının bilimsel otoriteler tarafından onaylanmış çalışmaların sahip oldukları özelliklerin tespit edilmesi, yapılması planlanan çalışmaların daha önce yapılıp yapılmadığının öğrenilmesi, benzer çalışmalarda hangi yöntem ve tekniklerin, hangi nedenlerden dolayı kullanıldıklarının belirlenmesi amacı oluşturmuştur.¹⁵

Verilerin Toplanması

Çalışmaya ilişkin veriler araştırmacılar tarafından 2007–2008 eğitim-öğretim yılında toplanmıştır. Bu çerçevede öncelikle Yükseköğretim Kurulu Tez Tarama Sayfası'nda “İnkılâp Tarihi Öğretimi”, “İnkılâp Tarihi”, “Atatürkçülük” anahtar kelimeleri yardımıyla tarama yapılarak İnkılâp Tarihi öğretimi alanında 1991 sonrası (2007 yılı dâhil edilerek) yapılmış tezler tespit edilmiştir. Daha sonra ulaşılabilen tezler elektronik ortamdan elde edilmiştir. Elektronik metin olarak ulaşılamayan tezler ise üniversite kütüphanelerinde bulunmaya çalışılmıştır. Bunun yanı sıra İnkılâp Tarihi öğretimine yönelik olarak tez çalışmaları yaptıran danışman öğretim üyelerinden tezlerin örnekleri istenerek de veriler toplanmıştır. (Bkz. Ek)

Verilerin Analizi

Araştırmayla ilgili olarak incelenen tezler; türlerine, tarihlerine, üniversitelere, ilgili oldukları öğretim kademelerine, konu ve yöntemlerine göre belirli temalar çerçevesinde analiz edilmiştir. Yapılan çözümleme sonucu ortaya çıkan veriler frekans (yinelenme sıklığı) ve yüzde olarak tabloluşturulmuştur.

Bulgular ve Yorum

Türk İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük konularının öğretimi üzerine yapılan tezlerin konu ve yöntem açısından durumunu ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada toplam 30 adet tez incelenerek aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır:

¹⁵ Salih Çepni, *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*, Üç Yol Kültür Merkezi Yayınları, Trabzon, 2005, s. 93.

Tez Türü	f	%
Bilim Uzmanlığı	26	86,7
Doktora	4	13,3

Tablo 1: Türlerine Göre Tezler

Tablo 1’de İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili olarak incelenen tezlerin türleri ele alınmıştır. Buna göre incelenen tezlerden 26 tanesinin bilim uzmanlığı, 4 tanesinin ise doktora düzeyinde olduğu görülmektedir. İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili olarak yapılan tezlerden bilim uzmanlığı düzeyinde yapılan tez sayısının doktora düzeyine göre daha fazla olması İnkılâp Tarihi öğretimi alanına verilen önemin yeni başlamasının bir göstergesi olarak yorumlanabilir.

Yıl	F	%
1991	1	3,3
1997	1	3,3
1999	1	3,3
2000	1	3,3
2001	1	3,3
2002	2	6,8
2003	5	16,7
2004	3	10
2005	3	10
2006	4	13,3
2007	8	26,7

Tablo 2: Yıllara Göre Tezler

İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili olarak incelenen tezlerin yapılma tarihleri Tablo 2’de ele alınmıştır. Tablo incelendiğinde incelenen tezler içerisinde en eski tarihli olanın 1991 yılına ait olduğu görülmektedir. Bu bağlamda tablodan İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili olarak 1991, 1997, 1998, 1999, 2000 ve 2001 yılında 1, 2002 yılında 2, 2003 yılında 5, 2004 yılında ve 2005 yılında 3, 2006 yılında 4 ve 2007 yılında ise 8 adet tez yapıldığı anlaşılmaktadır.

İncelenen tezler içerisinde 1991 yılına kadar tez olmaması İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili hiç tez yapılmadığı anlamına gelmemelidir¹⁶ Ancak şu da bir

¹⁶ Bu araştırmada ulaşılabilen en eski tez 1991 tarihlidir. Bundan önceki dönemde de İnkılâp Tarihi öğretimini konu edinen veya konuları arasında İnkılâp Tarihi öğretimini bulunduran tezler yapılmıştır. Bkz. Neslihan Doğru, *Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Derslerinin Dünü-Bugünü-Geleceği*,

gerçektir ki ülkemizde alan eğitimine verilen önem 1997-1998 yılları arasında YÖK ve Dünya Bankası işbirliğiyle gerçekleştirilen “Eğitim Fakültelerini Yeniden Yapılandırma Projesi’nin” bir sonucu olarak artmaya başlamıştır. İnkılâp Tarihi öğretimine yönelik olarak yapılan tez sayısında 1997 yılından itibaren meydana gelen artış da bu durumu doğrulamaktadır.

Tablo 3’te İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili olarak incelenen tezlerin yapıldığı üniversitelerle ilgili bilgilere yer verilmiştir. Buna göre incelenen 30 tezden 15 tanesinin Gazi, 3 tanesinin Bolu Abant İzzet Baysal, 2’şer tanesinin Atatürk ve Hacettepe, geriye kalan tezlerin ise 1’er tane olmak üzere, Çanakkale Onsekiz Mart, Çukurova, Dicle, Marmara, Niğde, Sakarya, Selçuk ve Yıldız Teknik Üniversitelerinde yapıldığı görülmektedir. Tablodan İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili olarak incelenen tezler içerisinde Gazi Üniversitesi’nin %50’lik bir oranla ilk sırada yer aldığı anlaşılmaktadır.

Üniversite	f	%
Gazi Ü	15	50
Bolu Abant İzzet Baysal Ü	3	10
Atatürk Ü	2	6,8
Hacettepe Ü	2	6,8
Çanakkale Onsekiz Mart Ü	1	3,3
Çukurova Ü	1	3,3
Dicle Ü	1	3,3
Marmara Ü	1	3,3
Niğde Ü	1	3,3
Sakarya Ü	1	3,3
Selçuk Ü	1	3,3
Yıldız Teknik Ü	1	3,3

Tablo 3: Üniversitelere Göre Tezlerin Dağılımı

İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili olarak incelenen tezlerin ilgili olduğu öğretim kademelerine ilişkin bilgilere Tablo 4’te ele alınmıştır. Buna göre tezlerden 14 tanesinin ilköğretim, 10 tanesinin ortaöğretim ve 3 tanesinin ise yükseköğretim kademesiyle ilgili olduğu görülmektedir. Bunun yanı sıra incelenen tezlerden 2 tanesinin ilköğretim ve ortaöğretim kademesiyle ilgili olduğu, 1 tanesinin ise ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kademelerinin hepsini kapsadığı tablodan anlaşılmaktadır.

Öğretim Kademesi	f	%
İlköğretim	14	46,6
Ortaöğretim	10	33,3
Yükseköğretim	3	10
İlköğretim ve Ortaöğretim	2	6,8
İlköğretim, Ortaöğretim ve Yükseköğretim	1	3,3

Tablo 4: Tezlerin İlgili Olduğu Öğretim Kademesine Göre Dağılımı

İlgili olduğu öğretim kademesi itibariyle tezlerden ilköğretime yönelik olanların sayıca en fazla olduğu, buna karşın ortaöğretim ve yükseköğretime yönelik olanların sayıca daha az olduğu gözlemlenmektedir. Ayrıca ilk ve ortaöğretime göre yükseköğretim kademesine yönelik olarak daha az sayıda tez hazırlanması dikkati çekmektedir.

Tez Konuları	f	%
Yöntem Uygulamaları	7	23,4
Program ve Ders Kitabı	6	20
Dersin Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar	5	16,7
Dersin Değerlendirilmesi	4	13,3
Öğretim Materyalleri	4	13,3
Özel Konuların Öğretimi	3	10
Kavram Öğretimi	1	3,3

Tablo 5: Tezlerin Konulara Göre Dağılımı

Tablo 5'te İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili olarak incelenen tezlerin konuları ele alınmıştır. Tablo incelendiğinde, tezlerden 7 tanesinin yöntem uygulamalarıyla ilgili olduğu, 6 tanesinin dersin programı ve ders kitaplarına yönelik olarak hazırlandığı ve 5 tanesinin de dersin öğretiminde karşılaşılan sorunlarla ilgili olduğu görülmektedir. Buna ek olarak, tezlerden 4'er tanesinin dersin değerlendirilmesi ve öğretim materyalleri ile ilgili olduğu, 3 tanesinin özel konuların öğretimine yönelik olduğu ve 1 tanesinin ise kavram öğretimiyle ilgili olarak hazırlandığı tablodan anlaşılmaktadır.

Tezlerden yöntem uygulamaları grubu içerisinde yapıcı öğrenme kuramı, programlandırılmış öğretim, rol oynama, işbirlikçi öğrenme ve çoklu zekâ kuramı gibi dersin öğretiminde kullanılan öğretim strateji, yöntem ve teknikleri yer almaktadır. Program ve ders kitabı içerisinde ders programlarının tasarımı,

programın içeriği, içeriğin ders kitaplarına yansımaları gibi konular bulunmaktadır. Dersin öğretiminde karşılaşılan sorunlar grubunda adından da anlaşılacağı gibi dersin işlenmesinde ortaya çıkan sorunlar ve çözüm önerileri ele alınmıştır. Dersin değerlendirilmesi grubunda öğretim kademelerinde derslerin nasıl yürütüldüğü gibi konular üzerinde durulmuştur. Öğretim materyalleri grubunda dersin öğretiminde resim ve fotoğraf kullanımı, dersin öğretiminde kullanılan materyaller gibi konulara yer verilmiştir. Özel konuların öğretimi içerisinde Etmeni Meselesi'nin, Kurtuluş Savaşı'nın öğretimi gibi konular bulunmaktadır. Kavram öğretimi grubunda ise dersin öğretiminde kullanılan kavramların kazandırılma düzeyi konusu yer almaktadır.

Tezin Yöntemi	f	%
Betimsel Yöntem	12	40
Deneyisel Yöntem	9	30
Alan Araştırması	7	23,2
Betimsel Yöntem ve Literatür Taraması	2	6,8

Tablo 6: Tezlerin Yöntemleri

İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili olarak incelenen tezlerde kullanılan yöntemlere ilişkin bilgilere Tablo 6'da yer verilmiştir. Buna göre tezlerden 14 tanesinin betimsel yöntem, 9 tanesinin deneyisel yöntem, 7 tanesinin alan araştırması ve 2 tanesinin de hem betimsel yöntem hem de literatür taramasından faydalanılarak hazırlandığı görülmektedir.

Yöntem açısından tezlere bakıldığında, incelenen tezlerde en çok betimsel yöntemin kullanıldığı görülmektedir. Bunun yanı sıra tezlerde deneyisel yöntem ve alan araştırması yöntemlerinden de sıklıkla yararlanıldığı tablodan anlaşılmaktadır.

Sonuç

Cumhuriyetin mimarları tarafından yeni kurulan devletin temellendirilmesi, rejimin geniş halk kitlelerine anlatılması ve benimsetilmesi amacıyla okutulmaya başlanan İnkılâp Tarihi dersleri geçmişten günümüze kadar devam eden süreçte öğretim programlarında yerini almıştır. İnkılâp Tarihi alanıyla ilgili olarak yapılan çalışmaların nitelik ve nicelik açısından sayıca çok fazla olmasına karşın, İnkılâp Tarihi alanının öğretimine yönelik çalışmaların sayıca az olması oldukça dikkat çekicidir. Bu durumun ülkemizde alan eğitimine verilen önemin geç kavranılmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

İnkılâp Tarihi öğretimi üzerine yapılan çalışmaların özellikle 1997 yılından sonra önem kazandığı görülmektedir. Bunun bir sebebinin YÖK ve Dünya Bankası tarafından yürütülmüş olan "Eğitim Fakültelerini Yeniden

Yapılandırma Projesi'nin" büyük katkısı olduğu söylenebilir. İnkılâp Tarihi öğretimi üzerine yapılan tezler incelendiğinde tezlerin büyük çoğunluğunun yüksek lisans düzeyinde olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bunun nedeni olarak yukarıda ifade edilen alan eğitimine verilen önemin yakın zamanda anlaşılmasının yanı sıra lisansüstü öğretim sürecinin birinci aşamasının yüksek lisans, ikinci aşamasının ise doktora programı şeklinde yapılması gösterilebilir.

İnkılâp Tarihi öğretimi üzerine yapılan tezlere bakıldığında incelenen tezlerinin yarısının Gazi Üniversitesi'nde yapıldığı ve geriye kalan tezlerin ise Türkiye'nin değişik bölgelerinde faaliyet gösteren üniversitelerde hazırlandığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Tezlerin ilgili olduğu kademeler açısından ilköğretim ve ortaöğretimin yükseköğretime oranla daha fazla olduğu görülmektedir. Bunun nedenlerinden biri olarak ilk ve ortaöğretimde araştırma evreni ve örneklem sayısının fazla olması, bu kademelerde yer alan derslerin içerisine Atatürkçülükle ilgili konuların eklenmiş olması, iyi vatandaş yetiştirme savından hareketle ilk ve ortaöğretim kademelerinin önemli oluşu gösterilebilir. Ayrıca, ilköğretim ve ortaöğretimin yükseköğretime temel oluşturması nedeniyle ilk ve ortaöğretimde dersin amaç, içerik, öğrenme-öğretme durumları, değerlendirme ve ders kitapları açısından incelenmesi ihtiyacının da etkili olduğu söylenebilir.

İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili olarak incelenen tezlerde konu çeşitliliği bulunduğu göze çarpmaktadır. Bu durum bir bakıma İnkılâp Tarihi öğretimine yönelik olarak yapılan tezlerde aynı konuların genellikle tekrar edilmemesi ve farklı konularda araştırmalar yapılması anlamına gelmektedir. Konu sıralaması açısından tezlere bakıldığında dersin öğretiminde yöntem uygulamalarının ilk sırada yer aldığı gözlemlenmektedir. Bunun yanı sıra dersin programı, ders kitapları, dersin öğretiminde karşılaşılan sorunlar, dersin öğretiminde kullanılan materyaller gibi konular İnkılâp Tarihi öğretimiyle ilgili olarak hazırlanan tezlerin başlıca konuları olarak dikkati çekmektedir. Ancak kavram öğretimi ve kavramların kazandırılması konusunda sadece bir tezin yapıldığı görülmektedir. Ayrıca öğretim programlarının unsurlarından olan beceri, değer öğretimi gibi konularda hiç tez yapılmadığı da bulgulardan anlaşılmaktadır.

Yöntem olarak tezlere bakıldığında tezlerde en çok betimsel yöntemin diğer bir ifadeyle tarama yönteminin kullanıldığı görülmektedir. Bunun nedeni olarak betimsel yöntemle inceleme sürecinde doğal şartlar bozulmadan, inceleme yapılan ortamda herhangi bir değişiklik yapılmadan araştırmalar yürütülebildiği için bu yöntemin birçok araştırmacı tarafından tercih edilmesi gösterilebilir.¹⁷ Ayrıca, İnkılâp Tarihi öğretimi alanının yeni bir alan olması ve bu nedenle İnkılâp Tarihi öğretiminin durumunun ortaya konulması ihtiyacı, betimsel

¹⁷ Çepni, *age.*, s. 20.

yöntem çalışmalarının diğer yöntemlere özellikle deneysel yönetime göre daha kolay olması, daha az zaman alması ve daha ekonomik olması gibi nedenler sıralanabilir.

Kaynaklar

- ARSLAN, Ali (2005) İnkılâp Tarihi ve Tarih Derslerinde Başarı Nasıl Sağlanabilir?, *İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Konularının Öğretimi: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara, 65-73.
- ASLAN, Erdal (1995) Devrim Tarihi Ders Kitapları, *Tarih Öğretimi ve Ders Kitapları 1994 Buca Sempozyumu*, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul, 295-311.
- ATA, Bahri (2005) Tarih Pedagojisine Uygun Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Nasıl Olmalıdır?, *İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Konularının Öğretimi: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları, Ankara, 73-87.
- ATA, Bahri (2006) Sosyal Bilgiler Öğretim Programı, *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi Yapılandırmacı Bir Yaklaşım*, Cemil ÖZTÜRK (Ed.), Pegem A Yayınları, Ankara, 71-83.
- ÇEPNİ, Salih (2005) *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*, Üçyol Kültür Merkezi Yay., Trabzon.
- DOĞANER, Yasemin (2006) Yükseköğretimde Eğitim ve Öğretim Elemanı Yetiştirme Sorunu, *Türk Eğitim Sisteminde Atatürkçülük ve Cumhuriyet Tarihi Öğretimi*, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara, 181-196.
- DÖNMEZ, Cengiz, Kubilay YAZICI (2008) *T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Konularının Öğretimi*, Nobel Yayınları, Ankara.
- ERDAŞ, Sadık (2006) Atatürk'ten Günümüze "Türk İnkılâp Tarihi" Derslerine Genel Bir Bakış, *Türk Eğitim Sisteminde Atatürkçülük ve Cumhuriyet Tarihi Öğretimi*, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara, 9-24.
- ERTAN, Temuçin Faik (1994) *Kadrocular ve Kadro Hareketi (Görüşler, Yorumlar, Değerlendirmeler)*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- HATİPOĞLU, Murat (2004) Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihinin Amaç ve Kapsamı, *Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi'nde Yöntem Arayışları*, Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara, 16-24.
- KARABAĞ, Gülin (2006) Hayat Bilgisi Öğretim Programı, *Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi Yapılandırmacı Bir Yaklaşım*, Cemil ÖZTÜRK (Ed.), Pegem A Yay., Ankara, 51-69.
- SAFRAN, Mustafa (1998) İnkılâp Tarihi Öğretimine Yaklaşım Sorunları, *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 18, Sayı 3, 5-17.
- ŞİMŞEK, Ahmet (2002) İnkılâp Tarihi Derslerinin Gerekçeli Tarihçesi, *Gazi Üniversitesi Karşebir Eğitim Fak. Dergisi*, Cilt 18, Sayı 1, 1-10.
- YILMAZ, Mustafa (2005) İlk Orta ve Yüksek Öğretimde İnkılâp Tarihi Dersleri (Amaç, İçerik, Yöntem ve Değerlendirme Boyutu), *İlk ve Ortaöğretim Kurumlarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Konularının Öğretimi: Mevcut Durum, Sorunlar ve Çözüm Önerileri*, Atatürk Araştırma Merkezi Yay., Ankara, 25-43.

Ek

Makalede İncelenen Doktora ve Bilim Uzmanlığı Tezlerinin Listesi

1.Doktora

Gazi Ü, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara

ÖZTAŞ, Sezai (2007) *Tarih Öğretimi ve Filmler: "Tarih Öğretiminde Film Kullanılmasının Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi.*

AKSOY, İlhan (2003) *Yükseköğretim Kurumlarında İnkılâp Tarihi ve Öğretimi.*

Hacettepe Ü, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Ankara

YILMAZ, M. Serhat (2004) *İlköğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Programı İçeriğinin Değerlendirilmesi.*

Selçuk Ü, Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Konya

EMİROĞLU, Gülmisal (2002) *İlköğretimde "Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük" Ders Konularının Öğretimi Üzerine Bir Araştırma.*

2.Bilim Uzmanlığı

Abant İzzet Baysal Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu

YEKREK, Şengül (2006) *İlköğretim Sekizinci Sınıf T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Çoklu Zekâ Kuramının Öğrencilerin Erişisine ve Derse Karşı Tutumlarına Etkisi.*

KAYA, Zafer (2004) *İşbirlikçi Öğrenme Yönteminin Türkiye Cumhuriyeti Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Dersinde Erişiyeye, Kalıcılığa ve Derse Karşı Tutuma Etkisi.*

ÇETİN, Kubilay (2003) *İlköğretim Sekizinci Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Atatürk'ün Hayatı Ünitesinin Öğretiminin Dizgeli (Programlandırılmış) Öğretime Göre Değerlendirilmesi.*

Atatürk Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum

KOÇAK, Yurdal (1999) *İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersinde Milli Mücadele Dönemi'nin Öğretimi.*

ESER, İsmail (2003) *Cumhuriyet Döneminde Tarih Öğretimi ve İnkılâp Tarihi Dersleri.*

Çanakkale Onsekiz Mart Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale

YILDIRIM, Murat (2007) *Lise Tarih ve Cumhuriyet Tarihi Ders Kitaplarında Türk-Ermeni İlişkileri (1930-2000)*

Çukurova Ü, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Adana

BİRİŞİK, Eşref (2006) İlköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Ders İçeriğinin Yapıcı Öğrenme Kuramına Göre Düzenlenmesinin Akademik Başarıya Etkisi.

Dicle Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Diyarbakır

GENCER, Hüseyin (2007) İlköğretim T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Amaç Gerçekleştirme Başarısına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Diyarbakır Örneği),

Gazi Ü, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara

AVŞAR, Servet (2007) Tarih Öğretiminde Karikatür İmgesi.

DELEN, Salih (2007) İlköğretim ve Ortaöğretimde Öğretmen Görüşlerine Göre Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri.

METİN, Erhan (2007) Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Derslerinde Ermeni Meselesinin Öğretimi (Mevcut Ders Kitapları, Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri ve Çağdaş Yayınlar Işığında Yeni Bir Ünite Tasarımı).

DOĞAN, Hasan (2006) İlköğretim Okullarında T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Öğretiminde Rol Oynama Yönteminin Öğrenme Düzeyine Etkisi.

TURGUT, Recep (2006) Türkiye Cumhuriyetinin Temel Nitelikleri ve Bu Niteliklerin Lise Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Müfredat Programlarındaki Yeri.

CİHAN, Günay (2005) Ortaöğretim Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi 1998 Programında Önerilen Ders Araç-Gereçlerinin (Materyallerin) Değerlendirilmesi ve Öneriler.

ÖZCAN, Âdem (2005) İlköğretim 2. Kademe Sosyal Bilgiler Programında Yer Alan Atatürkçülük Konularını Öğrencilerin Öğrenme Düzeyleri.

TAŞTAN, Murat (2004) Lise III. Sınıflarda Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Kurtuluş Savaşı Nasıl Anlatılmalıdır? Gazi Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

ÇETİNKAYA, Mehmet (2003) Ortaöğretim (Lise) Okullarında Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Amaçlarının Gerçekleşme Düzeyine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi.

HALİ, Servet Sapar (2003) İlköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Fotoğraf ve Resim Kullanımının Öğrenci Başarısına Etkisi.

KÖMÜRCÜ, H. Zafer (2002) İlköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Yer Alan Kavramların Kazandırılma Düzeyi.

BAKAR, Yařar (2001) Ankara Merkez İlçelerdeki Liselerde T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinin Öğretiminde Öğretmenin Yöntem Seçimini Etkileyen Faktörler.

KOÇAK, Kemal (1991) Cumhuriyet Döneminde Tarih Öğretimi ve Tarih Çalışmaları (1923–1960).

Hacettepe Ü, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Ankara

KOÇAK, İsmail (2000) Liselerde Cumhuriyet Tarihi Ders Kitapları 1935–1990.

Marmara Ü, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul

SAĞLAM, Halil İbrahim (1997) İlköğretim Okullarında “Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük” Dersi Öğretiminin Değerlendirilmesi.

Niğde Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde

ÇİFTÇİ, Hasan (2007) İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Programında Yer Alan Atatürkçülük Kazanımlarına Dair Öğretmen Görüşleri.

Sakarya Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya

ERDİL DEMİREL, Ayşe (2007) İlköğretim T.C. İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersi Öğretiminde Dramanın Akademik Başarıya ve Tutuma Etkisi.

Yıldız Teknik Ü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul

DUGAN, Seda (2005) Türkiye’de 1990 Sonrası Lise Tarih Dersi Kitapları ve Tarih Öğretimi.